

VÄINÄMÖINEN

MIETTEITÄ UUESTISYNTYVÄSTÄ SUOMESTA

(Suomalaista salatiedettä III)

I. KANSANSIELU

1.

Kansa on ryhmä yksilöitä, joilla on yhteiset elinehdot, yhteinen isänmaa, yhteiset muistot – usein yhteinen kielikin. Suomen kansan muodostaa noin kolme miljoonaa ihmistä, jotka asuvat ja elävät Suomessa ja joiden yhteinen isänmaa on Suomi, vaikka puhuvat kahta eri kieltä. Tässä maassa kohtasivat toisiaan kahden heimon lapset, tarjosivat toisilleen kättä ja ryhtyivät yhdessä luomaan historiaa . . . Onko tämä liian runollinen kuvaus? Sanokaamme silloin, että kahden heimon epäsopuiset ja riitaiset lapset saivat kohtalon kädestä yhteisen isänmaan ja yhteisen historian, jota heidän molempien oli pakko oppia rakastamaan. Pitkin pimeitä vuosisatoja täytyi heidän palvella vieraita isäntiä, mutta vihdoinkin koitti heidän vapautensa ja itsenäisyytensä päivä. Ja sen perästä kohtalo tahtoi, että he unohtaisivat perheriitansa. Minkätähden? Sentähden, että kuuluivat samaan kansaan.

2.

Mikä pyhä merkitys sitten on tuolla käsitteellä „kansa”? Eikö se ole ryhmä yksilöitä? On kyllä, mutta onko kansa vain näiden yksilöiden summa? Yksilöthän alati vaihtuvat – syntyvät, kuolevat, – onko kansakin siis alati vaihtuva käsite? Ei suinkaan. Suomen kansa on ja pysyy Suomen kansana läpi vuosisatojen, sillä Suomen kansa ei ole ainoastaan suomalaisten yksilöiden summa. Suomen kansa on itse jotakin ulko- ja yläpuolella kaikkia sen yksilöitä. Tämän myöntävät yleispätevä totuutena nykyajan sosiologit ja kansantieteen tutkijat. He puhuvat yksimielisesti „kansansielusta”. Suomalainen kansansielu erottaa Suomen kansan esim. Ruotsin kansasta, ruotsalainen kansansielu erottaa Ruotsin kansan esim. Saksan kansasta j.n.e.

3.

Mutta mikä on kansansielu? Tiedemiehet selittävät, että sitä ei ole käsitettävä itsenäiseksi olioksi, ei minkäänlaiseksi substansiksi, vaikka se onkin todellinen ja tavallaan konkreetinen käsite. Se on syntynyt ja aiheutunut luonnonmukaisella välttämättömyydellä siitä, että joukko ihmisiä on elänyt yhdessä. Yksin ei ihminen tule toimeenkaan maailmassa. Hän on „yhteiskunnallinen eläin”, kuten vanha kreikkalainen filosofi sanoi. Ja koska ihmiset ovat pakotetut elämään ryhmissä, auttamaan toisiaan ja nauttimaan toistensa apua, syntyy saman ryhmän yksilöiden välille – näiden itsensä tietämättä – keskinäinen ymmärtämys, toistensa matkiminen, yhteishenki. Perhe on tästä esimerkki pienoiskoossa, ja muinaisajan ihmiset tämän aavistivat uhratessaan perheen jumalille. Kansa on perheistä kasvanut ja on itse kuin suuri perhe. Kansansielu on monen perheensielun yhteinen muodostuma, se on pitkän historiallisen kehityksen tulos – tai ehkä paremmin sanoen: historian-takaisen, sillä kun kansa esiintyy historian näyttämöllä, on sillä jo sielu.

4.

Kansansielu on yksilöiden yhteiselämän synnyttämä, sanovat tiedemiehet. Koska kansa varsinaisessa merkityksessä on kansa, vasta sitten kun se on hankkinut itselleen pysyvän asuinsijan eli oman maan ja ryhtynyt järjestettyä yhteiskuntaa eli valtiota rakentamaan, saa kansansielukin varsinaisen muotonsa vasta järjestyneessä yksilöiden yhteiselämässä. Niinpä sen muodostumiseen ovat tekijöinä ennen kaikkea kansan fyysillinen ympäristö, maa, ilmasto, eläin- ja kasvikunta sekä näistä aiheutuvat luonnolliset elinkeinot; yhteiselämä määrättyissä olosuhteissa synnyttää määrättyjä tapoja ja oikeuskäsitteitä; tämä kaikki tulee ilmi kielessä, uskonnossa, taiteessa ja yleensä henkisessä elämässä ja sivistyksessä. Kansansielun muodostumiseen vaikuttavat myös yhteiset kokemukset ja kärsimykset, yhteisten vihollisten ja vaarojen torjuminen, yhteinen työ ja ponnistus, – siis sanalla sanoen yhteinen historia vuosisatojen kuluessa. Aikaa myöten kansansielu täten kehittyy ja kasvaa, saavuttaa selvemmat ulkopiirteet, nousee yhä korkeampaan itsetietoon ja itsetuntoon. Muutamat filosofit, kuten Hegel Saksassa ja Snellman meillä arvelivat sentähden, että ihmisyksilön tehtävä elämässä on yksinomaan palvella omaa kansansieluaan sen valtiollisessa ilmennyksessä.

5.

Niinpien kuin kansansielu on syntynyt ja muodostunut, hallitsee se yksilöitä. Yksilö syntyy määrättyyn kansaan. Hän kohtaa järjestyneen yhteiskunnan, isiltä perityt tavat ja oikeuskäsitteet, valmiin historian, uskonnon, kielen, taiteen, tieteen ja ajatustavan. Hän elää ja kasvaa niissä, hengittää niitä ja sulattaa niitä yhtämittää itseensä. Hänen persoonallisuutensa kasvaa kansansielun osaksi. Hän tottuu siihen, rakastaa sitä ja tuntee itsensä kodittomaksi vieraalla maalla, vieraassa ympäristössä; isänmaanrakkautta asuu hänen veressään. Hänen tunteensa ja ajatuksensa, hänen syvimmat halunsa ja pyrkimyksensä ovat kansansielun väritykset. Kuinka hän voisi olla täysin „itsenäinen” olento? Hän on aikansa lapsi ja oman kansansa lapsi, vaikka uskoisi olevansa ihmiskunnan, sitä suuremman määrin, kuta voimakkaampi hänen kansansa on. Tämä on selvästi näkynyt nykyisessä maailmansodassa. Suurissa kansoissa henkisen viljelyksen sankaritkin kadottivat yleismaailmallisuutensa ja tulivat ahtaasti kansallisiksi, kun isänmaan etu ja kunnia, sen ihanteet ja oikeuskäsitteet olivat kysymyksenalaisina. Harva englantilainen, ranskalainen tai saksalainen ajattelija pysyi sodan aikana puolueettomana. Vastustamattomasti vetivät kansansielut yksilöt mukaansa pohjattomiin pyörteisiinsä.

6.

Kansansielu on mahtava todellisuus, vaikka se tiedemiesten mielestä ei ole ulkonaisesti olemassa, vaan ainoastaan subjektiivisesti yksilöiden tajunnassa. Tässä kohden tiedemiehet kuitenkin ovat epäselviä ja materialistisuudessaan liian arkoja. He leikkivät sanoilla. He heittävät etemme arvoituksen: mikä se on, joka on ja toimii eikä ole? Kansansielu ei ole abstraktinen käsite, koska se on elävä todellisuus, mutta kuitenkin sitä ei ole olemassa ulkopuolella kansan yksilöitä. Ja mitä he tarkoittavat abstraktisella käsitteellä? Hyviä ihmisiä esim. on, mutta ei hyvyttä. Hyvyys on abstraktinen käsite, ajateltu todellisuus, ei elävä. Näin sanovat nykyiset filosofimme, mutta niin lyhytnäköinen ei ollut Platon esim. Hän ymmärsi, että ideat ovat todellisia. Mistä syntyisi hyviä ihmisiä, ellei olisi hyvän ideaa eli hyvyttä? Syntyykö hyvyys pahuudesta? Vai välinpitämättömyydestä? Vai tyhjyydestä? Eikö hyvyyden aate välttämättä ole olemassa ennen hyvyyden toteuttajia? Jos siis abstraktisetkin käsitteet ovat olemassa henkisinä todellisuuksina ulkopuolella ihmisiä, miksi ei niin kouriintuntuva todellisuus kuin kansansielu olisi objektiivisesti olemassa? Vai senkö tähden siltä puuttuu oma oleminen, että se ei ole abstraktinen – että sitä ei ollut

olemassa ennen ihmisiä, jotka sen synnyttivät? Tämmöisessä oletuksessa on kyllä jotakin logiikkaa, mutta se samalla siirtää kysymyksen lähemmä meitä ihmisiä. Jos meidän sieluelämämme on kansansielun synnyttänyt, riippuu kansansielun olemus ja laatu siitä, minkälainen ihmisen psykologia on.

7.

Ihmisen sieluelämä on subjektiivista laatua, sanovat tiedemiehet, sitä ei ole olemassa ruumiista riippumatta. Eivät kuitenkaan kaikki niin sano. Monet tiedemiehet ja filosofit uskovat sieluun. Materialismi on heillä voitettu kanta. He ovat idealisteja. He uskovat, että sielu on ja että se on kuolematon. Mutta useimmat näistäkin arvelevat inhimillisen sieluelämän olevan subjektiivista laatua siinä merkityksessä, ettei ihmisen ajatuksilla ja tunteilla ole objektiivista olemassaoloa; ne ovat vain olemassa hänen sielussaan – ja hänen sielunsa on abstraktinen todellisuus, aate eli idea platonilaisessa merkityksessä.

Vaan jos myönnämme, että sielu on abstraktinen todellisuus *per se*, eikö silloin sieluelämä ole sielun ja ruumiin yhtymisestä ja vuorovaikutuksesta syntynyt minuuden reaalin sisältö? Ja jos sieluelämä kerran on sielun ja ruumiin yhteistoiminnan tulos, on sillä molempain tuntomerkit: se on sekä aineellinen että henkinen, sekä värähtelyä ruumiissa että muunnosta tajunnassa. Kysymys on vain siitä: missä aineessa ajatukset ja tunteet väräilevät? Harmaassa aivoaineessako yksin? Kuinka silloin esim. telepatiset ilmiöt ovat selitettävissä?

Niin, herrat materialistit, telepatiset ja muut yliaistilliset ilmiöt! Teidän teki ehkä mieli äsken huomauttaa, että ne filosofit ja tiedemiehet ovat epätieteellisiä, jotka edellyttävät sielun olemassaolon aineettomana, vieläpä kuolematomana todellisuutena. Olkaa siis hyvät ja kulkekaa induktiivista, empiiristä tietä: tutkikaa uusimman psykologian kokeellisia saavutuksia ja ikivanhoja yliaistillisiä ilmiöitä. Sitäkin tietä pitkin tulette samoihin johtopäätöksiin: on tarkistettava sielutieteen tähänasti tavallinen puhe sieluelämän „subjektiivisuudesta”.

Sillä telepatia esim. edellyttää – samoin kuin langaton sähköitys, – että on jokin ylifyysillinen, mutta silti aineellinen välittäjä, joka lennättää ajatuksen aivoista toisiin välimatkoista välittämättä, olipa se sitten „eetteri” tai mikä muu tahansa nimeltään. Mutta jos ajatus – ainakin voimakas ajatus – täten on väreilyä jossain eetterissä ulkopuolella ihmisen aivoja, kuka silloin väittää, että se on paljastaan subjektiivinen? Se on epäilemättä objektiivinen ja itseolevainen ilmiö, toisin sanoen olio, joka tunnetaan vaikutuksistaan. Ja koska ihmisen ajatukset ja tunteet ovat olioita, ei hänen sieluelämänsä ole yksistään subjektiivinen, vaan on sillä ulkokohtainenkin todellisuutensa.

8.

Mutta jos yksilöiden sieluelämä on objektiivinenkin, mitä silloin on sanottava kansansielusta? Voiko tästä enää olla eri mieltä? Kansansieluhan on tiedemiesten mukaan syntynyt yksilösielujen yhteisvaikutuksesta. Mutta yksilöiden sieluelämä ei ole ainoastaan läikkyvää vivahtelua heidän subjektiivisessa tajunnassaan; se on myös objektiivista heijastusta ympäröivään avaruuteen. Ajatukset ja tunteet ovat olioita, jotka yhtämittää erkanevat ihmisen aivoista, fyysilliselle silmälle näkymättömiä lapsia, joita ihminen lakkaamatta synnyttää. Koska nyt kansansielu on näiden ajatus- ja tunneolioiden yhteinen resultantti, ei se voi olla muuta kuin synteesi eli yhdistelmä alati uudistuvia eli pysyviä väräilymuotoja tuossa näkymättömässä substraatissa eli eetterissä. Onko siis kansansielun todellisuus paljastaan subjektiivinen? Kaukana siitä: se on objektiivinen ja substansiaalinen. Se on kansan yksilösielujen elävä kohtu, äidinsyli, johon kaikki ikävöivät. Mahtavana kehänä se kaareutuu kansan yli, sielullisena ilmapiirinä, jota yksilöt hengittävät.

9.

Salatieteilijöillä, teosofeilla, spiritisteillä on kuvaava nimitys sieluelämän objektiiviselle aspektille; he nimittävät sitä *auraksi*. Aura on kreikkalais-latialainen sana, joka merkitsee „henkäys, hohde, loiste”. Joka ihmisellä on auransa eli objektiivoinen sieluelämänsä. Se on hänen „henkinen ilmapiirinsä”, jossa hän elää ja joka tuntuu syrjäisellekin. Herkkätuntoinen ihminen tajuaa aistillisesti toisen auran. Hajun tavalla tämä aura tarttuu vaatteihin ja esineihin, huonekaluihin ja asuntoon, joista kaikista taitava psykometrisoija lukee asianomaisen henkilön sieluelämää kuin avatusta kirjasta. Samoin kansalla on auransa. „Kansallisaura” on kansojen objektiivoinen sieluelämä, sen henkinen ilmapiiri, joka kuvaa kansansielun luonnetta ja kertoo sen vaiheista. Jokainen matkustaja tietää, että tämä ilmapiiri on tuntuvasti erilainen eri maissa ja kansoissa. Ja selvänäköinen ihminen tajuaa auran aistillis-havaittavasti.

10.

Pysähdymmekö nyt tähän? Onko tämä nyt tutkimuksemme ja tietomme tulos? Onko kansansielu kansan yksilöiden synnyttämä ja onko sen objektiivinen aspekti kansallisaura? Siinäkö kaikki?

Saattamme ymmärtää, että yksilöiden luoma kansansielu rajoittaa ja vangitsee yksilöitä. Mutta jos kansansielu on kokonaan yksilöiden luoma, mistä silloin johtuu, että yksilöt juuri kansansielusta, kansallishengestä, saattavat ammentaa syvempiä ja suurimpia, jumalallisimpia inspirationsia? Äiti haaveilee lapselleen korkeita kohtaloita, taivaallisia tehtäviä, mutta kukaan yksilö ei ole kansansieluun äidin asemassa – päinvastoin. Kansansielu ei saata inspiroida yksilöä niinkuin lapsi äitiä – semmoinen vertaus ontuisi molemmilla jaloilla. Kansansielu pikemmin inspiroi yksilöä niinkuin äiti lastaan, sillä kansansielu on kokenut ja vanha. Mutta jos kansansielu on vain yksilöiden luoma, kuinka silloin parhaimmat, viisaimmat, jaloimmat yksilöt tuntevat kansansielun äidiksi, joka jumalattarena heitä inspiroi? Eikö tässä piile syvempiä salaisuuksia? Eikö kansansieluun kätkeydy enemmän, kuin mitä yksilöt siihen luovat? Inspiroidessaan omia lapsiaan kansansielu toimii kuin yksilö! Koko toiminnassaan kansansielu on yksilöllinen, yhtenäinen moninaisuudessaan. Onko tämä synteettinen yksilöllisyys ainoastaan niin sanoaksemme voimatekijäin resultantti?

Ajatelkaamme ihmistä tai eläintä. Niin kuin kansa on kokoonpantu tuhannen tuhansista yksilöistä, niin ihmisen tai eläimen ruumis on rakennettu lukemattomista soluista. Jokaisella solulla on materialististenkin tiedemiesten – esim. Hæckelin – mukaan oma solutajuntansa. Mutta onko eläimen tai ihmisen kokonaistajunta silti vain näiden solujen summatajunta? Tuskin. Ainakin ihmisen tajunta on muistinsa nojalla toinen kuin alati vaihtuvien solujen tajunta. Miksikä siis semmoinen olento kuin kansansielu, jonka solut – ihmisten yksilötajunnat – epäilemättä ovat korkeammanlaatuisia kuin ihmisen tai eläimen ruumiin tajulliset solut, miksikä se olisi vailla omaa tajuntaa, omaa muistia, omaa yksilöllisyyttä?

Ihmissielunkin arvoitus on niin korkea, että kaikki uskonnot esim. ovat selittäneet sen syntyneen erikoisessa luomisessa: ruumis on „maan tomusta”, mutta sielun on Jumala luonut omasta hengestänsä. Ja kuten äsken mainitsimme, nykyajan filosofit esittivät tämän ajatuksen siten, että sielu on aineesta riippumaton todellisuus, abstraktinen, mutta kuolematon.

Miksi ei kansansielun arvoitus olisi yhtä korkea? Miksei se voisi olla jumalsyntyinen? Miksi itse pintaisen materialistisesti toistaisimme: „mutta eihän kansansielu ole mitään . . .”, kun kuitenkin tiedämme sen voimakkaasti toimivan ja olevan?

11.

Mitä sanovat kansat itse? Mitä syvien rivien viisaat?

Emme me nykyajan lapset ole suurissa kysymyksissä sen viisaampia kuin muinaisaikojenkaan tietäjät. Ihmissielun suhteen tulevat syvimvät ajattelijamme samoihin johtopäätöksiin kuin vanhat viisaat: sielu on kuolematon, sielu on Jumalasta. Ehkä siis kansansielunkin suhteen mietiskelymme veisi meidät samaan lopputulokseen, johon muinaiset tietäjät pääsivät. Mikä siis oli näiden muinaisten tietäjien ja heiltä perittyinä kansojen oma usko kansansielun suhteen?

He uskoivat, että sekin oli jumalsyntyinen. Sekin oli elävä, tajuinen sielu, jonka Jumala oli luonut. Meidän filosofiemme kielellä: sekin on abstraktinen, kuolematon todellisuus.

Kaikki kansat eivät menneet niin pitkälle kuin juutalaiset, jotka uskoivat olevansa Jumalan erikoisesti valikoima kansa. Mutta miltei kaikilla oli käsitys korkeasta syntyperästään.

12.

Mistä se näkyy? Paratiisitarusta esim.

Muinaiset uskoivat yleisesti, että ihmiskunnan, toisin sanoen heidän oma lapsuusaikansa oli kulunut kultaisessa viattomuudessa ja onnessa. Suuret sankarit ja tietäjät liikkuvat silloin ihmisten kesken, ja ensimmäiset ihmiset, joista muut olivat polveutuneet, olivat saaneet alkunsa yliluonnollisella tavalla. Sentähden myöhemmät polvet palvoivat sankarivainajia ja esi-isäin henkiä.

Alkuperäinen käsitys ensimmäisen ihmisparin yliluonnollisesta luomisesta laajeni sitten niin, että se käsitti suurimpia sankareitakin. Näidenkin uskottiin syntyneen yliluonnollisella tavalla, joka usko enimmäkseen pukeutui siihen muotoon, jota nimitetään „neitseelliseksi syntymäksi”. Sankarin, sittemmin vapahtajan, äiti oli neitsyt ja hänen isänsä oli joku jumalallinen olento.

Näissä taruissa tulevat ilmi kansojen omat suuruusunelmat, niiden salaiset toivomukset ja vahvat uskomukset. Sentähden kansa, kuvatessaan sankarinsa syntyä, kuvaa omaansa. Se itse oli jumalallinen alkuperältään.

Väinämöinen on Suomen kansan kansallissankari. Väinämöinen edustaa Suomen kansan korkeimpia ihanteita, salaisimpia unelmia. Ja Väinämöisen äiti oli Ilmatar, ilman ihana impi, joka tuulenhenkäyksestä (aurasta) tuli raskaaksi. Väinämöisessä Suomen kansa katselee itseään. Hänen taivaallinen syntymänsä kuvaa Suomen kansan uskoa oman sielunsa jumalalliseen alkuperään.

13.

Onko tämä yleinen usko vailla pohjaa ja perää? Onko se paljas haave? Vai onko silläkin vastaavaisuus todellisuudessa?

Materialistille se tietysti on haavetta ja harhaa, sillä hän ei ymmärrä näkymättömiä. Saavuttaa ymmärtämystä tällaisia asioita esitettäessä on yleensä vaikeata protestanttisissa maissa. Protestanttinen kasvatusta kieltää henkimaailman ja karkoittaa uskon sen asujaimiin, enkeleihin, jumaliin j.n.e. Toista on katolisissa maissa ja itämailla. Siellä eivät muut kuin jyrkät materialistit pidä henkimaailman olemassaoloa mahdottomana. Siellä opitaan uskomaan sekä hyviin että pahoihin näkymättömän maailman olentoihin.

Mutta ei kannata olla sokkosilla meidän muidenkaan suhteen. Kyllä meilläkin virallisesta protestanttisuudestamme huolimatta kansa yleisesti uskoo näkymättömiä. Kaikki kansat niin tekevät, ennenkuin liika „sivistys” ihmisiä sokaisee. Ei Suomenkaan kansan aito „pakanallisesta” verestä hevillä haihdu vanha usko haltioihin ja henkiin, sankareihin ja jumaliin.

Kyllä sittenkin saamme ymmärtämystä osaksemme, kun sanomme suoraan ja peittelemättä, että henkimaailma on ja sen monenlaiset asujaimet, ja että kansojen usko jumalalliseen alkuperäänsä ei ole vailla pontta ja perää. Kansoissa on jotakin „ylhäältä”. Kansansielu ei ole paljas kansallisaura, se ei ole ainoastaan yksilöiden synnyttämä. Se on itsessään jotakin. Se on jumalaista sekin. Jos niin

tahdotte: se on pisara jumalallista elämää, liekki, joka on sytytetty Jumalan pyhästä tulesta. Se on kuolematon idea, lähtöisin jumalallisesta tajunnasta, henki Jumalan hengestä.

Mikä on Suomen kansan sisin olemus, kansansielun jumalallinen sisältö? Se on suomalaisuuden idea eli aate, jonka tarkoituksena on suomalaisella tavalla kirkastaa Jumalan totuus. Jumalallisesta lähteestä pulppuaa elämän kirkas vesi, ja kansojen sielut ovat astiat, joihin vesi virtaa, ne kanavat, joita pitkin elämän virta maailmaan juoksee. Suomalaisuus on se porras, jota pitkin Suomen kansan on noustava elämän lähteelle, Jumalan luo. Jos opimme tuntemaan Suomen kansan sisimmän hengen, silloin samalla juomme sitä totuuden elävää vettä, joka sammuttaa koko ihmiskunnan janon.

14.

Jos kansansielua tutkimme sen korkeammassa puolessa, huomaamme pian, ettei se ole ainoastaan epämääräinen jumalallisen hengen katkelma, vaan myös sangen tarkasti piirretty tajuinen olento. Ei ihmisen sielukaan ole sisimmässä olemuksessaan ainoastaan epämääräinen idea, vaan samalla selväpiirteinen minä-tajunta. Minuus subjektina säilyy välttämättä aina ihmisellä, niin kauan kuin hän on tajuinen. Kaikki muu voidaan häneltä riistää, mutta jos hänen minuutensa jää, jäävät kaikki mahdollisuudet uuteen elämään, uuteen sielulliseen sisältöön. Olisiko nyt kansansielu ilman tätä minuutta? Ei ole. Kansansielullakin on minä-tajunta, johon sen jumalallinen aate personoituu. Ja sen minä-tajunta on ylhäältä tullut, niinkuin on ihmisen. Ihmisellä on yksilönä näkyväinen ruumis, joka ilmentää hänen minuuttaan. Kansan minuudella ei ole yksilöllistä näkyväistä ruumista. Sen näkyväisenä ruumiina ja ilmennyksenä ovat kansan miljoonat yksilöt. Mutta näkymätön, yksilöllinen ruumis on sille kansallisaura. Kansansielu on käyttöväline, johon kansan minätajunta on pukeutunut.

Entä tuo minä-tajunta itse? Onko se ihmisen kaltainen? Tuskin. Ei ainakaan tavallisen ihmisen, joka elää yhdessä ainoassa yksilöllisessä ilmennyksessä. Kansansielu on joukkosielu, ja kansan minuus on tavallaan kollektiivinen minuus, ainakin yksilötajunta, joka voi elää miljoonien yksilöiden kautta ja välityksellä ja samalla niiden ylä- ja ulkopuolella. Mahtava olento siis, jota meidän tulee kunnioittaa ainakin enkelin nimellä! Se on kansan suojelusenkeli eli – jos saan käyttää sanamuotoa, jonka seitsemän vuotta sitten muodostin – „kansallishaltia”.

Suomalaisuuden aate ei siis ole jumalallinen ajatus ainoastaan; se on myös personoituna suomalaisessa suojelusenkelissä. *Suomen kansallishaltia* edustaa henkimaailmassa suomalaisuutta, sen syntyä, sen historiaa, sen hedelmää. Suomen kansan yksilöt eivät yksilöinä edusta suomalaisuutta, vaan yhdessä, kansana. Kansallishaltia on kehityksen alainen, sentähden kansassakin suomalaisuuden aate voimistuu, tarkistuu, syventyy, laajenee. Lahjakkaimmat yksilöt, runoilijat ja profeetat, ovat kansallishaltian lähettejä ja edustajia näkyväisessä maailmassa, mutta yksikään niistä ei personoi suomalaisuuden aatetta kokonaan, vain puolia siitä. Suomen kansallishaltia yksin on suomalaisuus ruumistuneena.

15.

Muinaisajan viisaat tiesivät kyllä näistä asioista. He tiesivät, että jokaisella kansalla oli oma enkelinsä, vartijansa ja taivaallinen isänsä. Hänestä saattoi sanoa, että hän oli valinnut kansansa ja ne yksilöt, ne sielut, jotka hänen kansassaan syntyivät. Tämä näkyy selvästi esim. vanhasta testamentista. 5 Mooseksen kirja sanoo: „Kun kaikkein Korkein jakoi pakanat ja hajoitti ihmisten lapset, silloin hän määräsi kansain rajat Israelin lasten luvun mukaan. Sillä Herran osa on hänen oma kansansa, Jaakob on hänen perintönsä” (32: 8-9). Tämä mieltäkiinnittävä lause on täynnä merkitystä! „Kaikkein Korkein” on tietysti Jumala, mutta „Herra” on juutalaisten kansallishaltia. „Herra” sai sentähden omansa. Rajat määrättiin „Israelin lasten luvun mukaan”, mutta tämän hebrealaisen tekstin ovat – kuten madame Blavatsky „Salaisessa Opissa” (I, 626) huomauttaa – oppineet septuaginta-kääntäjät

ymmärtäneet merkitsevän „enkelienväen luvun mukaan”, joka käännös paremmin vastaa todellisuutta. Juutalaisten kansallishaltiaksi mainitaan vanhassa testamentissa myös pääenkeli Mikael (Dan. 10: 21), joka muuten usein toimii Jehovan edustajana. Samaten puhutaan nimenomaan persialaisten ja kreikkalaisten kansallishaltioista. (Dan. 10:nnessä luvussa esim.), vaikka suomentajat – arvatenkin ymmällään tekstin tarkoituksesta – ovat käyttäneet sanaa „ruhtinas” ja Mikaelistakin sanoneet „yksi ensimmäisiä ruhtinaita” (Dan. 10:13).

Jos eivät muinaissuomalaiset puhuneet Suomen kansan haltiasta, riippuu tämä yksinkertaisesti siitä, että suomalaiset heimot eivät vielä olleet liittyneet kansaksi. Sitä vastoin he kyllä palvoivat perhe-, suku-, heimo- ja maajumalia ja nimittivät niitä haltioiksi. Samoin kuin muut kansat tiesivät suomalaisetkin heimot vallan hyvin, että kaikkien haltioiden yläpuolella oli taivaassa „ukko ylijumala”, jota eivät sekoittaneet alue- y.m. haltioihin, mutta jolle eivät myöskään pystyttäneet „epäjumalan” kuvia niinkuin haltioille.

PEKKA ERVAST

(Ruusu-Risti 1921 Helmikuu N:o 2, s. 70-81)